

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt X. An Romani Pontifices depreßionem auctoritatis suae à Concilio
formidarint; & an haec auctoritas aucta fuerit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

furgebant. Profectò eruditus quisque huic dicto consentiet : mihi verò erit aliàs opportunum pluribus ea de re disputare. Quidnam præpossent supra corpora inferiora manus ac pedes hominis, si totidem essent capita, nec ab vno capite vni omnem directionemque susciperent?

3 Alterum æquè certum est; ad omnes prudentiæ leges hanc Episcoporum erga Pontificem obedientiam, ex ortu nouæ hæresis nihil imminuendam fuisse. Ne vulgus quidem ignorat, Romanos, quamuis adeò de libertate sollicitos, si quando ab hoste valido premerentur, Dictatorem creasse. Vniuersa Ecclesia, vniuersa Religio, maximè verò vniuersus Ecclesiasticorum ordo petitum se atque oppugnatum à Lutheri phalangibus sentiebat; & sanümne fuisset consilium, à supremo Duce disijungi, ac per varias minorum capitum turmas dispergi? Nusquam nauclero tantum obsequij, quàm in procella.

4 Hæc satis sit disseruisse de iis, quæ tunc Episcopi sperare atque optare prudenter debuissent. Sed alteram positionis Suiuanæ partem excutiamus; id videlicet quod effectum est. Effectum enim uerò est, vt Episcopi, ne minimâ quidem subiectione erga Pontificem sibi adiectâ, quæ sanè opus non erat, eam potestatis accessionem eodem assentiente obtinuerint, quâ per motus prudentissimus Hispaniæ Rex Philippus II. dixisse memoratur: *Hi homines Concilium tamquam tot Parochi adiere; iidem teu tot summi Pontifices rediere.* Imò ne vniuersa quidem series Conciliorum reperietur simul tot sanxisse Decreta, tam conductia iurisdictioni Episcoporum cû detrimento Romanæ Curia, vt solum Tridentinum. Sed de hoc fusiùs capite sequenti.

C A P V T X.

An Romani Pontifices depressionem auctoritatis suæ à Concilio formidarint; & an hæc auctoritas aucta fuerit.

1 **D**escendamus ad obiectum vltimo loco: quòd existimauerit Aula Romana, ne ipsius auctoritas per Concilium decrederet; quam tamen postmodum ab eo ita confirmatam

matam vidit, vt neque tanta neque tam altè fundata vinqvam extiterit, si nostro Suauis fides.

Verum equidem puto, Romanam Aulam timuisse sibi, & etiam aliquamdiu abhorruisse à conuocatione Concilij. Ac primum quidem, si nomine Aulæ multitudinem Aulicorum intelligamus, certum est, fore vt eorum auribus semper molestum obstrepat nomen emendationis, hoc est nouæ seueritatis, noua vincula, vita minus commoda minusque iucunda. Hæc autem animi affectio sic naturâ inest homini, vt eam quicumque cætus, etiam sui despicientiâ & sanctitate conspicuus, experiatur. Illud etiam extra dubium est, à Concilio non nisi correctionem expectari potuisse. Neque sanè ea sola correctio expectabatur ab Aulicis, ita moderata, ac circumspecta, quæ postea extitit, & cui Patrum prudentia homines obtemperaturos sperauit, sed quædam emendatio imaginaria, quam imperiti quidam boni viri deperibant, qui optima factu ab optimis iussu nihil fecerunt; quique multa vituperant, solum vni intenti malo quod inde manat; non verò libratis malis, quæ ex aduerso prodirent, quorum postea non rarò experientia infelix magistra est. Præterea mos est cuiusque multitudinis ad extrema prolabi, vel timiditatis, vel audaciæ; adeoque mihi nouum non esset, multos ex Aulicis timuisse Pontificatus ruinam.

Verum si Aulæ nomine Pontifices accipiamus: alius longè respectus eos difficiles ad vocandum Concilium reddebat. Retinebant memoriâ effatum præclarissimi illius Patris: * Numquam sine periculo atque offensione, Sacerdotum haberi conuentus: vbi enim plures adsunt mentes, ac plura corda, ibi semper aliqua inest sententiarum appetitionumque discordia. Porro discordia contentionem parit; contentio verò tam in corporis quàm in animi temperamento corruptionis origo est. Obuersabantur animo satis recentia Basileæ incommoda: intelligebant, cunctorum esse Principum regulam, generales Ordines absque summa necessitate non esse cogendos. Animaduertebant, conuersionem hæreticorum per Concilium fieri non posse;

* Nazianzenus in Epist. 5. ad Procopium, alibi 42.

posse: at ex altera parte, in eo Præfulum cœtu, in quo plures interessent regendis populis inexperti, verendum esse, ne sensa erumperent immoderata, & Ecclesiæ quieti turbulenta, quibus Pontifex sine Reipublicæ detrimento assentiri non posset. Existimo pariter, vt liberè loquar, non illis omnibus Pontificibus, quorum ætate de conuocando Concilio agitatum est, placuisse, vt nonnulla ipsorum facta in huiusmodi theatrum prodirent, ac præcipuè propensio erga proprium sanguinem, in eorum nonnullis planè immodica. Erat etiam timendum, ne importuna quæstio reuiuisceret de prærogatiua inter Concilium ac Pontificem, quæ ob eorum dissidia eos cogeret ad Concilium dissoluendum cum graui Ecclesiæ offensione. At de cetero, quòd Concilium auctoritati Pontificiæ detrimentum illaturum fuisset, nequaquam erat à prudentioribus formidandum. Id perinde fuisset, ac vereri, ne peruerteretur Ecclesiasticum Christianæ Reipublicæ regimen, & magna etiam ex parte Politicum: ne tot Concilia damnarentur, in quibus ea potestas constituta & confirmata legebatur: ne repelleretur communis Scholasticorum doctrina: ne pronuntiaretur, Ecclesiam per tot sæcula iam errasse: vno verbo, ne cuncta reuocarentur in dubium, inireturque cum Luthero concordia. Neque tamen negare assueuerant ausim in illis Pontificibus huiusmodi suspicionem; cum exploratum mihi sit, quemadmodum in pupilla quodcumque pulueris granum dolorem acerbissimum excitat, ita in rebus maximi pretij à quantumuis remoto periculo acerrimum timorem creati.

3 Alterius quoque partis falsitas satis patet, nimirum Pontificiam potestatem numquam fuisse tantam, nec tam solidè fundatam quàm fuit operâ Concilij Tridentini. In hoc Concilio ne vna quidem conspicitur syllaba pro nouo Pontificis emolumento. In Florentino, valdè propinquo, eius Primatus supra totam Ecclesiam fuerat definitus: in vltimo Lateranensi eiusdem prærogatiua supra Concilium disertè continetur: in hoc Tridentino, neque tales neque alij promulgantur articuli ad

Pontificem pertinentes. Quin uti ex Historia nostra cognoscitur, ubi actum est de tribuendo Pontifici eo vno quod à Florentino tribuitur, deque eiusdem prorsus verbis adhibendis; cum Patrum pars multo maxima assentiretur, solum habitatio est paucorum Gallorum, qui ne decima quidem Concilij pars erant: Pontificem Legatosque detinuit, ne ad firmandum Decretum progredierentur. Sic ille concordiam satisfactionemque paucorum suo quamuis iusto commodo antehabuit. E contrario, ubi prius multa gratia immunitatesque liberè à Romana Sede concedebantur, in hoc Concilio illorum usus vsque adeò est coarctatus, ut si Pontifex eas leges transgredi nolit, suæ beneficentiæ fons media ex parte exarescat. Et quamquam ipsi liceat se hisce legibus soluere, tamen Pontifices conscientia atque existimationis gratia exigunt plerumque causas ita graues, atque ita raras, ut facultates concessa in rebus à Concilio interdictis haud expleant partem vicesimam prioris in eo genere largitatis. Idem accidit causis, quæ ex prima petitione Romanam in Curiam trahebantur; idem priuilegiis, quibus complures priuati se ab Episcoporum iurisdictione subducebant (quod certè aliud non erat, nisi plures hominum se proximè subdere Pontificis Tribunali); idem denique plurimis negotiis, quibus à Concilio datum est Episcopo, ut præsint tamquam à Sede Apostolica delegatus; quod sanè, quantum attinet ad potestatis Episcopalis incrementum, perinde se habet ac si proprio nomine præsint.

Hæc sunt potentia lucra ab Aula Romana facta in Tridentino Concilio. Et quoniam Suauis concludit, hoc Concilium nostrorum temporum Iliadem vocari posse; ego censeo, huiusmodi nomen aptius eius narrationi congruere: quippe quæ ex vna parte ingeniosâ arte concinnata est, mirisque referta; ex altera, ab eo auctore contexta, qui ex affectione cæcus erat, ex mendaciis Poëta.